

Asia: VN/20569/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitys lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys sisältää ehdotuksen lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta siten, että voimaan tulevassa laissa täsmennetään sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuutta ja säädetään tästä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi varhaiskasvatuslain 6 §:n 1 momentin säännöstä siten, että siinä nimenomaisesti todettaisiin, että lapsen lastensuojelulain mukaisen sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen asuinkunnan olisi järjestettävä avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen varhaiskasvatus. Edelleen varhaiskasvatuslain 60 §:n lisättäisiin, että lapsen kotikunta olisi velvollinen maksamaan varhaiskasvatusta järjestävälle kunnalle lapsen varhaiskasvatuksesta aiheutuneita kustannuksia vastaavan korvauksen, josta on vähennetty perheeltä saatu varhaiskasvatuksen asiakasmaksu. Lastensuojelulain 16 b §:n 1 momenttia ja sen viimeistä virkettä selkeytettäisiin asiaan liittyen. Lisäksi pykälän 2 momenttiin lisättäisiin informatiivinen viittaus varhaiskasvatuslakiin järjestämisvelvollisuuden ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta.

Täsmennys selkiyttää vastuita sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja siitä aiheutuvista kustannuksista, ja on siten tarpeellinen. Nykyisessä tilanteessa lastensuojelulain 16 b §:n 1 momenttia on tulkittu siten, että se ohjaa kuntia sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen kustannusten perimiseen sijoittajahyvinvointialueelta. Kuntaliitto on alkuvuonna 2023 ohjeistanut kuntia perimään kustannuksia sijoittajahyvinvointialueilta. Tämä on aiheuttanut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella epäselvyyttä siitä, kenelle kustannukset sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksesta kuuluvat.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lausunto

Varhaiskasvatusten maksujen osalta lakimuutos selkeyttää järjestämis- ja kustannusvastuuta. Varhaiskasvatus on lapsen subjektiivinen oikeus, ja varhaiskasvatuksen järjestäminen kuuluu yksiselitteisesti kuntien järjestämisvastuulle. Voimassa oleva lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentin sanamuoto on aiemmin toiminut kuntien kustannustenjakosäännöksenä muun sääntelyn puuttuessa, kun sekä lastensuojelun että varhaiskasvatuksen järjestäminen on ollut kunnan vastuulla. Hallituksen esityksen mukaisesti tätä säännöksen sanamuotoa täsmennettäisiin vastaamaan sote-uudistuksen myötä muuttuneita järjestämisvastuita vastaaviksi.

Säännöksen sanamuodon täsmentäminen turvaa osaltaan sijoitettujen lasten yhdenvertaisuutta ja lapsen subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen. On huomioitava, että varhaiskasvatus hyödyttää mahdollisesti eniten juuri haavoittuvimmassa asemassa olevia lapsia, joilla saattaa olla erilaisia kielellisiä, kehityksellisiä ja psykososiaalisia haasteita. Laadukas varhaiskasvatus turvaa myös sijoitettujen lasten sivistyksellisten oikeuksien toteutumista ja tukee osaltaan sijaishuollon vaikuttavuutta.

Hyvinvointialueiden ja kuntien erimielisyydet ratkaistaan hallinto-oikeudessa hallintoriita-asioina. Mikäli varhaiskasvatuksen maksujen kustannusvastuuta koskevaa säännöstä ei täsmennetä, ovat myös hallintoriidat lastensuojelulain mukaisesti sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen kustannusten korvaamisesta mahdollisia ja jopa todennäköisiä. Hallintoriidat kuormittavat hallinto-oikeuksia ja aiheuttavat kustannuksia. Toteutuessaan hallituksen esitys vähentäisi hallintoriitojen mahdollisuutta.

Vantaalla 14.9.2023

Saana Pukkio

Palvelualuejohtaja, Perheiden erityispalvelut

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Pukkio Saana
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue - Palvelualuejohtaja, Perheiden
erityispalvelut